

JAARVERSLAG VAN DE SECRETARIS OVER 2016

Bestuur

		Bestuurslid vanaf	Functie vanaf	Herbenoemd
Voorzitter	<i>vacature</i>			
Secretaris	Gerard Tiemessen	12-02-2014	12-02-2014	
Penningmeester	Chris Nieuwenhuize	25-01-2006	17-02-2016	24-02-2010
Bestuurslid	Davy Kastelein	18-02-2009		20-03-2013
Bestuurslid	Hans Louwhoff			

Toelichting:

Het bestuurslid Davy Kastelein heeft april 2016 zijn werkzaamheden neergelegd.
Hans Louwhoff is eind mei 2016 toegetreden tot het bestuur.

Ledenaantal

In januari 2017 was het ledenaantal 85. In januari 2016 was het ledenaantal 89. In 2016 zijn 2 leden overleden.

peildatum	totaal	personen	organisatie
17-01-2017	85	81	4
13-01-2016	89	85	4
18-01-2015	89	86	3
11-12-2013	90		

Nieuwe leden	Niet meer lid
Baatenburg de Jong	Bolhuis
Bouwmeester	Huiskamp
Ivanova	Kieskamp
Louwhoff	Mentink
NoBaTeWo - Deventer	Parlevliet
Schimmel	RAAP Regio Oost
Van Os	Roelofs
	Henk Roetert Steenbruggen (overleden)
	Van der Storm
	Veenema
	Daan Voute (overleden)

Overleden: Daan Voute

Op 86-jarige leeftijd is in maart 2016 overleden het AWN-lid Daan Voute, huisarts te Lochem. Daan Voute was in de jaren zeventig de gangmaker en motor bij de restauratie van de Grote Kerk te Lochem.

Overleden: Henk Roetert Steenbruggen

Na een kortstondige, ernstige ziekte is Henk Roetert Steenbruggen op vrijdag 4 maart in het crematorium Steenbrugge gecremeerd. Henk werd vrij kort na de oprichting van onze afdeling lid van de afdeling en nam deel aan verschillende onderzoeken, zoals het onderzoek naar de vreemde cirkels in Holten, naar sporen van middeleeuwse bewoning onder het vroegere stadskantoor in Lochem en in Deventer nam hij o.m. deel aan de onderzoeken aan de Assenstraat en Polstraat, de Grote- en Kleine Overstraat en naar de Noordenbergtoren. Samen met Wijnand Bloemink schreef hij over dit laatste onderzoek een artikel in het Deventer Jaarboek 1991. Onder leiding van de ROB nam hij deel aan het onderzoek onder Sandrasteeg 8, het oudste woonhuis van Nederland. Tussen 1997 en 2005 was Henk penningmeester van onze afdeling.

Bestuursvertegenwoordiging

Bestuursleden vertegenwoordigden de afdeling bij de volgende gelegenheden:

- 09.04: Algemene Ledenvergadering AWN te Eindhoven (Gerard Tiemessen)
12.11: Afgevaardigdendag AWN (Chris Nieuwenhuize, Hans Louwhoff)

Harry Schotman en Ben Teule hebben De Werkgroep Apeldoorn (AWA) vertegenwoordigd in het Apeldoornse erfgoed-platform, waarin een aantal malen per jaar overleg plaatsvindt met andere verenigingen over initiatieven op het vlak van Apeldoorns erfgoed.

Vergaderdata

In 2016 heeft het bestuur zes keer vergaderd. Aan de orde kwamen naast de lopende zaken als het zoeken naar nieuwe bestuursleden, geschikte onderwerpen voor lezingen (en de sprekers daarvoor), de financiële toestand en het ledenaantal van de afdeling, met name de activiteiten en projecten van de werkgroepen aan de orde. Daarnaast was er aandacht voor de landelijke ontwikkelingen die via het landelijk AWN bestuur op tafel kwamen.

vergaderdata
24 maart 2016
26 mei 2016
31 augustus 2016
19 oktober 2016
7 december 2016
25 januari 2017

De jaarlijkse ledenvergadering van AWN18 is gehouden op woensdag 17 februari in de Van Vlotenhof te Deventer.

Projecten

Het *project Hamaland* heeft ook dit jaar geleid tot verkenning van de grenzen van het oude graafschap Hamaland door middel van veldkarteringen van vroegmiddeleeuwse vindplaatsen. Dit jaar hebben twee veldkartering in de omgeving van Terwolde plaatsgevonden.

Het *project Grooterkamp* is in een nieuwe fase terecht gekomen. In samenwerking met de regioarcheoloog Nathakie Vossen is een evaluatierapport opgesteld. Op basis van dit rapport is voor de verdere uitwerking van het onderzoek en de deponering van de vondsten een bijdrage van €3000,- (ex. BTW) ontvangen van de gemeente Lochem. Het onderzoek wordt eind 2017 afgerond. .

Werkgroepen

In Apeldoorn, Deventer en Raalte zijn nog steeds werkgroepen actief. Hun activiteiten waren vooral gericht op deelname van de lokale leden van de werkgroepen. Op elke dinsdagavond is er depotavond in Apeldoorn. Op vrijdagmiddagen vinden activiteiten plaats in het depot van AWN18 in het gebouw van Archeologische Dienst Deventer. Ondanks de bereidheid van leden om door te gaan zijn in Lochem geen nieuwe activiteiten ondernomen.

Nieuwsbrieven en berichten

Er zijn drie door Gerard Tiemessen samengestelde nieuwsbrieven verschenen, te weten in maart, mei en september.

Daarnaast is een groot aantal berichten en mededelingen digitaal naar de leden doorgestuurd. Van andere AWN-afdelingen worden zowel hardcopy als digitaal nieuwsbrieven en aankondigingen ontvangen. Die worden alleen doorgezonden naar de leden als dat functioneel is.

Door de afdeling georganiseerde lezingen

Lezing Emile Mittendorff 17 februari Het belang van ambachtelijke productie voor de groei van Deventer in de middeleeuwen

Emile Mittendorff, projectleider bij Archeologie Deventer, heeft laten zien welke ambachten in middeleeuws Deventer beoefend werden en welke archeologische sporen die ambachten hebben achtergelaten. Ambachtelijke productie wordt vaak gezien als een van de belangrijkste aanjagers van het ontstaan van steden in de vroege middeleeuwen.

Op verschillende plaatsen in de stad zijn sporen van werkplaatsen gevonden. Voorbeelden zijn de vondst van een brouwoven aan de Bursestraat en een smeedoven op het Burseplein. Voor andere ambachten zijn specifieke gereedschappen nodig. Te denken valt aan naalden, bijlen, messen die door de gehele stad worden teruggevonden.

Meestal blijft bij het produceren van producten afval over. Dit afval werd meestal ergens in de buurt van de werkplaats weggegooid. Aan de Smedenstraat is een kuil met afgedankte gietmallen van een bronsgieter gevonden. Op het Burseplein lagen kuilen met afval van een kammenmaker. In de buurt van de Noordenbergstraat zijn veel resten van leer gevonden. Ook worden objecten weggegooid waarbij in het productieproces een foutje is gemaakt.

De sporen en vondsten samen geven een goed beeld van de ambachten in het middeleeuwse Deventer.

Lezing Jan Verhagen 5 oktober 2016. Nieuwe inzichten in de Romeinse waterwerken en de Gelderse limes

Jan Verhagen voert een promotieonderzoek uit naar de Romeinse waterwerken in de Rijn-Maas delta. In dit deel van het Romeinse Rijk gingen de belangrijkste transporten over het water. Niet alleen de rivieren werden benut, maar er werden ook routes gecreëerd door het graven van kanalen en de bouw van dammen, watermanagement avant la lettre. Spreker zal een overzicht geven van de vele theorieën die in de loop der jaren zijn ontstaan over de ligging van de befaamde Drususgracht, langs welke schepen met troepen werden verplaatst ter onderwerping van Germanië. Op grond van nieuw bodemonderzoek kan een aantal van deze theorieën de prullenbak in. Spreker geeft een beeld van het inzicht dat door de studie is verkregen. Hiertoe behoren recent uitgevoerde onderzoeken, zoals een duik- en sondeonderzoek in de waterplas de Bijland en vervolgonderzoek met grondboringen dat in 2015 bij Herwen / Lobith en in 2016 in het gebied van de Utrechtse Vecht wordt uitgevoerd.

Als onderdeel van het onderzoek is ook kritisch naar de Gelderse limes gekeken. Nadat de Romeinen rond 40 na Chr. afzagen van de onderwerping van Germanië, hebben ze de Rijn tot rijksgrens

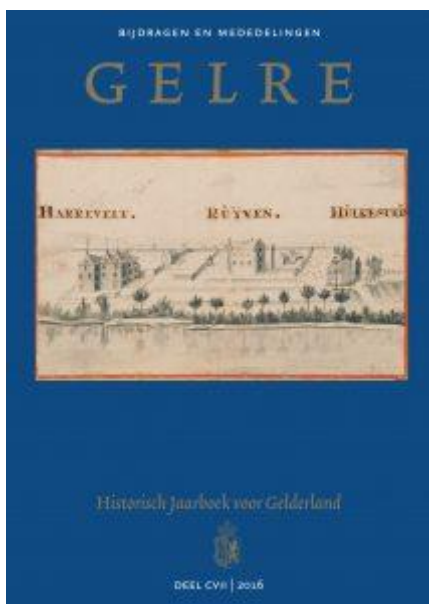
gemaakt, de limes, met een reeks forten (castella). Spreker heeft de informatie over de afstanden tussen Romeinse plaatsen in dit gebied opnieuw geanalyseerd. Hij komt daarbij tot een aantal andere identificaties dan altijd is gedacht! Zo blijkt de naam Castra Herculis niet bij het castellum van Arnhem-Meinerswijk, maar bij de legioensvesting (castra) op het Valkhof / Hunerberg in Nijmegen te horen. Onze kennis van de Romeinen is dus nog volop in ontwikkeling.

Lezing Annemarieke Willemsen 6 december 2016. Vroeg middeleeuws glaswerk

Annemarieke Willemsen is aan het Rijksmuseum van Oudheden verbonden als conservator van de afdeling Nederland Middeleeuwen. Ze houdt zich vooral bezig met Merovingische en Karolingische vondstcomplexen, waaronder glaswerk. Het leeuwendeel van het ons bekende Merovingische glas heeft een funeraire herkomst. De grafvelden van Rhenen en Maastricht hebben veel glas opgeleverd, maar ook uit kleinere grafvelden als Dalfsen en Putten is glaswerk opgegraven. Het glaswerk biedt zicht op de geleidelijke overgang van het Romeinse naar het Merovingische glas in Nederland. Aan het eind van de Merovingische periode komt samenhangend met de overgang naar het Christendom glas steeds minder voor als grafgift. Scherven van Karolingisch glas uit nederzettingen herkennen we van contemporaine afbeeldingen en glaswerk gevonden in graven in Scandinavië waar het christendom eeuwen later is geïntroduceerd.

Annemarieke Willemsen studeerde Kunstgeschiedenis & Archeologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen, waar ze in 1998 promoveerde op een studie naar laatmiddeleeuws kinderspeelgoed. Sinds 1999 is Willemsen aan het Rijksmuseum van Oudheden verbonden als conservator van de afdeling Nederland Middeleeuwen. Daar is ze verantwoordelijk voor alle vondsten van eigen bodem van ná de Romeinse tijd. Haar interesse gaat in het bijzonder uit naar de materiële cultuur (ook als fenomeen) en het dagelijks leven in de Middeleeuwen. Ze houdt zich vooral bezig met Merovingische en Karolingische vondstcomplexen, maar publiceerde ook over Romeinen en Vikingen. Was onder meer betrokken bij grote tentoonstellingen over Dorestad en Nederland in de Merovingische tijd.

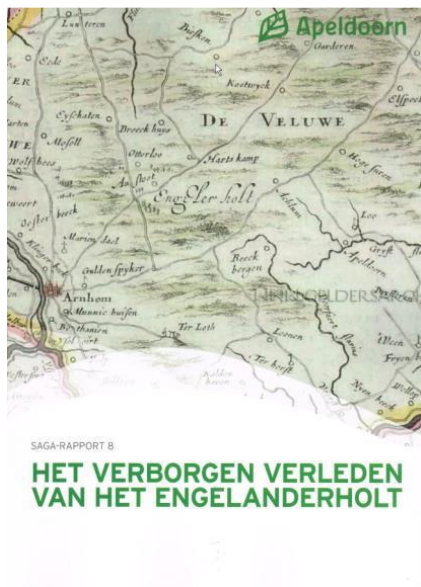
Publicaties en bijdragen aan publicaties

Bijdragen aan de Gelderse Archeologische Kroniek in Bijdragen en Mededelingen Gelre

Sinds 2014 verschijnt op initiatief van de Gelderse Archeologische Stichting weer een Archeologische Kroniek in het jaarboek van de Vereniging Gelre. Vanaf 2015 worden niet alleen alle regioarcheologen en gemeentelijke archeologen van Gelderland uitgenodigd over het archeologisch onderzoek in hun gemeente of regio te rapporteren, maar zijn ook de Gelderse afdelingen van de AWN gevraagd de (eerste) resultaten van hun onderzoek te delen.

Huib de geeft in zijn bijdrage een overzicht van de verschillende prehistorische vondsten die in de periode 2011-2016 zijn gedaan in de Grooterkamp, een de direct ten zuiden van Gorssel op een dekzandverhoging gelegen nieuwbouwlocatie.

In 2014 en 2015 heeft de AWA samen met onder andere leden van IVN-Apeldoorn onderzoek gedaan naar de historie van een groot bosgebied ten zuiden van Apeldoorn. Het project was een pilot, onder andere opgezet door de provincie Gelderland en in samenwerking met enkele grote grond beheerders zoals Staatsbosbeheer, Geldersch Landschap en de Veluwse Bosgroepen. Op 14 April 2016 werd het onderzoek afgesloten met het presenteren van het bijna 200 pagina's en evenzoveel foto's tellende eindrapport.